

trošku, pritužilac i prituženik tokom postupka mogu da „predlažu isprave i druge dokaze“, pri čemu se moraju obezbediti dokazi koji se nalaze u posedu policije.

To je moguće „ako bi podnosiocu pritužbe bila naneta nenadoknativa šteta ili ako se pritužba odnosi na povredu principa dobre uprave, posebno nekorektan odnos organa uprave prema podnosiocu pritužbe, neblagovremen rad ili druga kršenja pravila etičkog ponašanja zaposlenih u organima uprave“ (čl. 25, st. 5 Zakona o Zaštitniku građana).

Pribavljanje dokumenata i izvođenje dokaza mogu naložiti i rukovodilac organizacione jedinice, odnosno članovi komisije. O sednici komisije se vodi zapisnik, a konačna odluka o osnovanosti pritužbe mora biti posebno obrazložena i u pisanoj formi dostavljena podnosiocu pritužbe. Iz svega navedenog moglo bi se zaključiti da je postupak rešavanja pritužbi, onako kako je predviđen važećim propisima, transparentan, ali se ovaj vid kontrole zakonitosti rada policije teško može smatrati nezavisnim. Na kraju postupka, kada se donese odluka o osnovanosti pritužbe, pritužilac se obaveštava da je postupak rešavanja pritužbe zaključen i da „ima na raspolaganju sva pravna i druga sredstva za zaštitu svojih prava i sloboda“.

Izvesno je da ovaj postupak bar u svojoj prvoj fazi nije nezavisan, pošto tada pritužbu ispituje rukovodilac organizacione jedinice kojoj pripadaju policajci čije se postupanje ispituje. Evropski sud za ljudska prava u svojoj praksi nezavisnim istragama smatra one istrage u kojim ne postoji bilo kakva hijerarhijska ili institucionalna veza između onih koji istragu vode i onih čije se postupanje ispituje, ali samo pod uslovom da su i u praksi zaista nezavisne. Vidi, na primer, presudu u slučaju Ergi protiv Turske, ECtHR, App. No. 23818/94, st. 83–84. Za ocenu nezavisnosti postupka za rešavanje pritužbi koji se vodi u okviru MUP relevantna presuda može biti ona koju je Evropski sud doneo u slučaju Poltoratskiy protiv Ukrajine, ECtHR, App. No. 38812/97. U tom slučaju Sud je zaključio da istraga pritužbi o zlostavljanju podnosioca predstavke koju su vodile zatvorske vlasti nije bila delotvorna, između ostalog i zbog toga što u nju nisu bili uključeni nikakvi spoljašnji organi, već je bila u potpunosti prepuštena organima koji su bili povezani sa događajima na koje se podnosilac predstavke žalio (zatvorskim vlastima).

U periodu od 1. oktobra 2013. godine do 1. novembra 2014. godine MUP upućeno je ukupno 637 pritužbi na postupanje policijskih službenika. Od tog broja za 49 je utvrđeno da su osnovane dok je u 36 slučajeva pokrenut disciplinski postupak. Od 36 disciplinskih postupaka u 24 je utvrđena disciplinska odgovornost, a disciplinske sankcije koje su izricane su: umanjenje plate (u 8 slučajeva), opomena (u 10 slučajeva) i raspoređivanje na niže radno mesto (u jednom slučaju). Pet postupaka je u trenutku dobijanja odgovora na zahtev za pristup informacijama od javnog značaja i dalje bilo u toku. U istom periodu je nakon okončanih krivičnih postupaka podneto 25 krivičnih prijava i to za sledeća krivična dela: Zlostavljanje i mučenje (čl. 137 KZ; u 18 slučajeva), Laka telesna povreda (čl. 122 KZ; u 3 slučaja), Prinuda (čl. 135 KZ; u jednom slučaju) i Ugrožavanje sigurnosti (čl. 138 KZ; u 3 slučaja). Petorici policijskih službenika je prestao radni odnos, od toga jedan zbog izvršenja krivičnog dela Iznuđivanje iskaza (čl. 136, st. 2).

Od 1. septembra 2014. godine počeo je da se primenjuje novi Zakon o izvršenju krivičnih sankcij⁴ koji na detaljan način uređuje rad sudije za izvršenje krivičnih sankcija. Sudija za izvršenje krivičnih sankcija je institut koji je zamišljen kao trećestepena instanca ispitivanja pritužbi osuđenika na povredu nekog od njihovih posebnih prava (čl. 76-131 ZIKS) ali i instanca kojoj se osuđenici direktno mogu obratiti sa zahtevom za sudsku zaštitu ukoliko im je ozbiljno ugrožen telesni integritet ili život